

Pomoc dentystyczna

532902

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

Praca pomocy dentystycznej polega na asystowaniu i pomaganiu lekarzowi stomatologowi w wykonywaniu czynności leczniczych, a także dbaniu, by gabinet i stanowisko pracy były odpowiednio przygotowane. Zakres obowiązków pomocy dentystycznej różni się w zależności od miejsca zatrudnienia. Obecnie z uwagi na redukcję kosztów lekarze stomatolodzy zatrudniają zwykle jednego pracownika, który wykonuje w gabinecie wszelkie czynności pomocnicze. Dlatego w praktyce obowiązki pomocy dentystycznej i asystentki stomatologicznej wykonuje jedna osoba. Sporadycznie i tylko w większych przychodniach zdarza się, że do pracy przyjmuje się i pomoce dentystyczne (wykonujące wtedy prostsze czynności) i asystentki stomatologiczne (odpowiedzialne za czynności wymagające wyższych kwalifikacji).

Pomoc dentystyczna przed rozpoczęciem zabiegów przygotowuje gabinet i stanowisko do pracy. W tym celu kompletuje niezbędne narzędzia, sprzęt oraz materiały opatrunkowe konieczne do wykonania zabiegów leczniczych i profilaktycznych, w tym między innymi: zgłębniki, szczypczyki, nakładacze, kleszcze, lusterko stomatologiczne, kulki, wiertła, ssaki, ślinociągi, materiały opatrunkowe i bieliznę zabiegową. Ponadto pomoc dentystyczna czynnie asystuje lekarzowi podczas wykonywanych zabiegów, podaje narzędzia, leki, przygotowuje materiały wypełnieniowe i masy wyciskowe w przypadku zabiegów protetycznych. Osoba ta ma za zadanie opiekę nad pacjentem i dbanie o jego komfort - zarówno przed, w trakcie, jak i po zabiegu - poprzez nawiązywanie odpowiedniego kontaktu, podawanie niezbędnych materiałów higienicznych, wody, podtrzymywanie czy unieruchamianie głowy podczas czynności leczniczych wykonywanych przez lekarza.

Pomoc w gabinecie dentystycznym ma w obowiązkach także odkażanie, dezynfekowanie i wyjaławianie (gorącym powietrzem, za pomocą gotowania parą wodną) narzędzi, stanowiska pracy lekarza oraz całego gabinetu (przy pomocy lamp bakteriobójczych i środków chemicznych), zgodnie z obowiązującą instrukcją i zasadami aseptyki. Osoby posiadające specjalne uprawnienia wykonują czynności dezynfekcyjne również przy użyciu autoklawu, czyli urządzenia służącego do wyjaławiania narzędzi chirurgicznych w podwyższonej temperaturze i przy zwiększonym ciśnieniu.

Ponadto pomoc stomatologiczna zajmuje się profilaktyką i informowaniem pacjentów o zasadach prawidłowej higieny jamy ustnej. Zdarza się, że posiadając odpowiednie wykształcenie oraz przeszkolenie, na polecenie stomatologa, osoba taka wykonuje lakowanie zębów oraz zdejmuje osad i kamień nazębny zastępując w tym zakresie lekarza.

Pomoc stomatologa często musi także zajmować się rejestracją oraz prowadzeniem

ewidencji pacjentów, ma również dostęp do kart pacjentów i dokumentacji medycznej.

Środowisko pracy

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

ŚRODOWISKO PRACY

Warunki materialne

Miejscem pracy pomocy dentystycznej jest gabinet stomatologiczny. Ponieważ pomoc asystuje przy zabiegach, dezynfekuje narzędzia i pomieszczenia, a także przygotowuje materiały do wypełnień, jej pracy towarzyszy hałas mechanicznych narzędzi dentystycznych, narażona jest także na kontakt z silnymi alergenami. Ewentualne schorzenia, które mogą się pojawić w związku z wykonywaniem pracy pomocy dentystycznej to choroby skóry oraz błon śluzowych nosa, gardła, krtani i tchawicy o charakterze reakcji alergicznej na używane w gabinecie środki chemiczne. Ze względu na kontakt z materiałem zakaźnym występuje ryzyko zapadnięcia na choroby zakaźne i inwazyjne. Ponieważ praca wymaga spędzania długiego czasu w pozycji stojącej, istnieje zagrożenie występowania żylaków kończyn dolnych.

Warunki społeczne

Pomoc dentystyczna wykonując swoją pracę nieustannie kontaktuje się z ludźmi. Przede wszystkim asystuje stomatologowi podczas zabiegów, dba o komfort pacjenta, także przed i po leczeniu, dlatego powinna być osobą komunikatywną i empatyczną. Ponadto osoba na tym stanowisku organizuje pracę gabinetu, udziela rad i odpowiada na pytania pacjentów, a przede wszystkim współpracuje z lekarzem.

Warunki organizacyjne

Godziny pracy w tym zawodzie są stałe, praca trwa od 6 do 8 godzin, czasem w systemie zmianowym. Nie ma też z reguły konieczności pracy w dni wolne i w nocy, rzadkością są wyjazdy o charakterze służbowym. Praca odbywa się w obecności i pod nadzorem lekarza stomatologa. Pomoc dentystyczna ponosi odpowiedzialność za powierzone jej narzędzia i urządzenia, a pośrednio również za zdrowie pacjentów. Przy wykonywaniu rutynowych czynności zabiegowych posługuje się sprzętem do dezynfekcji i sterylizacji, musi więc przestrzegać przepisów bhp i ppoż, aby nie narażać siebie, lekarza, pacjentów i środowiska na ewentualne zakażenie różnego rodzaju chorobami.

Wymagania psychologiczne

Pomoc dentystyczna ze względu na konieczność kontaktu z pacjentami – osobami cierpiącymi lub obawiającymi się bólu, często rozdrażnionymi i zdenerwowanymi, powinna być empatyczna, cierpliwa, życzliwa, umieć postępować z ludźmi, a jednocześnie odznaczać się dużą odpornością psychiczną. Ponadto, ponieważ współpracuje z lekarzem, którego polecenia musi sprawnie i szybko wykonywać, osoba na tym stanowisku powinna umieć podporządkować się przełożonemu. Poza zdolnością podporządkowania się istotna jest także samodzielność, umiejętność

zorganizowaniu pracy własnej, zważywszy na fakt, iż pomoc dentystyczna odpowiada za właściwe przygotowanie stanowiska pracy lekarza oraz gabinetu. Bardzo ważną w tej pracy jest także dokładność, a przede wszystkim umiejętność wykonywania czynności i zadań wymagających ścisłego przestrzegania ustalonych reguł i procedur. W przypadku dezynfekcji narzędzi stomatologicznych od solidnie wykonanej pracy zależy zdrowie pacjentów. Niezwykle istotne są również sprawności warunkujące szybkie i profesjonalne wykonanie czynności zawodowych, czyli refleks, zdolność koncentracji oraz podzielności uwagi. W pracy przydaje się również umiejętność przekonywania, zwłaszcza jeśli w zakres obowiązków wchodzi profilaktyka i edukowanie pacjentów z zakresu zasad prawidłowej higieny jamy ustnej.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Pracę pomocy dentystycznej można uznać za średnio lekką. Z uwagi na raczej ruchliwy charakter pracy osoba na tym stanowisku powinna być ogólnie sprawna fizycznie, musi mieć sprawny narząd ruchu, ręce i palce. Istotny w tej pracy jest dobry wzrok oraz rozróżnianie barw, w przypadku wad wzroku konieczna jest korekcja okularowa. Przeciwwskazania do zatrudnienia w zawodzie pomocy dentystycznej, to: wady wymowy, utrudniające kontakt z otoczeniem, nosicielstwo chorób zakaźnych oraz niektóre przewlekłe choroby skóry i skłonność do alergii. Ze względu na konieczność sprawnego komunikowania się z lekarzem i szybkiego wykonywania jego poleceń, przeciwwskazaniem do pracy w zawodzie jest poważny niedosłuch. Zawodu nie powinny także wykonywać osoby z obniżoną sprawnością intelektualną, uzależnione oraz cierpiące na choroby psychiczne.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie, jakie jest wymagane na to stanowisko różni się w zależności od zakresu obowiązków. Jeśli pomoc dentystyczna czynnie asystuje stomatologowi podczas zabiegów, przygotowuje wypełnienia, podaje leki, a także zajmuje się profilaktyką, to od kandydatki na to stanowisko wymaga się wykształcenia kierunkowego medycznego (np. pielęgniarskiego lub studium dla asystentek stomatologicznych). Kiedy natomiast pomoc dentystyczna wykonuje czynności prostsze – przygotowuje gabinet i stanowisko pracy lekarza, podaje narzędzia, zapisuje pacjentów wystarczy wykształcenie średnie ogólne i przyuczenie do zawodu. Studium dla asystentek stomatologicznych trwa rok, nauka odbywa się w systemie dziennym lub wieczorowym na zasadach szkoły policealnej. Przyuczenie do zawodu odbywa się natomiast w trakcie pracy z lekarzem stomatologiem w gabinecie dentystycznym. Ponadto w pracy przydatna jest znajomość przepisów BHP, umiejętność obsługi komputera oraz autoklawu.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

W zawodzie pomocy dentystycznej nie ma możliwości awansu w znaczeniu osiągnięcia coraz wyższych stopni w hierarchii organizacyjnej. Zawód ten ma charakter pomocniczy w stosunku do pracy lekarza stomatologa i jego wykonywanie jest możliwe tylko we współpracy z dentystą.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Nie ma przeszkód, aby podjąć pracę na stanowisku pomocy dentystycznej w późniejszym wieku. Jedynym warunkiem jest posiadanie odpowiedniego wykształcenia, predyspozycji oraz spełnienie warunków zdrowotnych wymaganych w tym zawodzie. W pracy asystentki ważne jest doświadczenie, dlatego osoby pracujące wcześniej, np. na stanowisku pielęgniarki i posiadające dłuższy staż pracy (w zawodach medycznych), są świetnymi kandydatami na to stanowisko.

Możliwości zatrudnienia

Zawód ten ma charakter opiekuńczo-usługowy i być może dlatego w zdecydowanej większości wybierają go kobiety. Pomoce dentystyczne znajdują zatrudnienie w gabinetach stomatologicznych, przychodniach, szpitalach i innego typu placówkach. Obecnie najczęściej możliwość znalezienia zatrudnienia oferuje sektor prywatny. Samozatrudnienie - rozumiane jako założenie firmy i wykonywanie w niej własnego zawodu jest praktycznie niemożliwe z uwagi na specyfikę tej pracy.

Zawody pokrewne

- higienistka stomatologiczna
- technik dentystyczny

Polecana literatura

Jańczyk Z. (2006), *Podręcznik dla higienistek i asystentek stomatologicznych*.
Warszawa, PZWL

Strony internetowe:

www.higienistki.pl – portal internetowy dla higienistek i asystentek stomatologicznych